

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Svk/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200416
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hatalová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7021200416.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M. (sudkyňa spravodajkyňa) a JUDr. Mariána Fečíka v právnej veci žalobkyne: O. S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX. P., proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra Bratislava, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ČVS: PPZ-383/NKA-FP-VY-2013 zo dňa 6. septembra 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/57/2021 - 33 zo dňa 9. februára 2023 a o kasačnej sťažnosti žalovaného proti dopĺňaciemu rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/57/2021 - 46 zo dňa 20. marca 2023, takto

rozhodol:

I. Kasačná sťažnosť žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/57/2021 - 33 zo dňa 9. februára 2023 sa zamietá.

II. Kasačná sťažnosť žalovaného proti dopĺňaciemu rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/57/2021 - 46 zo dňa 20. marca 2023 sa zamietá.

III. Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Žalobkyňa sa žiadosťou zo dňa 05.08.2018 (ďalej aj „žiadosť“) doručenou vyšetrovateľovi expozitúry Východ národnej jednotky finančnej polície národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru SR domáhala podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej aj „Infozákon“ alebo „zákon o slobode informácií“) o zaslanie fotokópií dokumentov (opatrených dátumom, úradnou pečiatkou a podpisom kompetentnej osoby s textom, že obsah dokumentu súhlasí s originálom dokumentu) týkajúcich sa trestnej veci, v ktorej bola obvinenou osobou, a to:

i. predkladacej správy pre prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR (ďalej aj „ÚŠP GP SR“), vykonávajúceho dozor nad dodržiavaním zákonnosti v trestnej veci vedenej pod sp. zn.: ČVS: PPZ-383/NKA-FP-VY-2013 po skončení vyšetrovania, s uvedením dátumu expedície správy a originálu vyšetrovacieho spisu prokurátorovi vykonávajúcemu dozor a dátumu prijatia veci ÚŠP GP SR;

ii. písomného pokynu prokurátorky M. číslo VII/1 GV 254/09-20 zo dňa 08.12.2009, podľa ktorého bol údajný skutok prijímania úplatku vzťahujúci sa na osobu žalobkyne vylúčený na samostatné konanie ČVS: KRP-13/OEK-PO-2010;

iii. písomného pokynu prokurátorky M. číslo VII/1 GV 234/09-30 zo dňa 14.06.2010, ktorým boli obe trestné veci vzťahujúce sa na osobu žalobkyne spojené do spoločného konania.

2. Keďže povinná osoba na žiadosť v zákonnej lehote nereagovala, žalobkyňa zaslala vyšetrovateľovi podanie označené ako „Vec: Odvolanie - k č. k. ČVS: KÚV-7/20-199 /ČVS: PPZ-383/NKA-FP-VY-2013“

zo dňa 26.08.2018 (ďalej aj „odvolanie“). Žalobkyňa v ňom uviedla, že s poukazom na § 18 ods. 3 Infozákona došlo k vydaniu fiktívneho rozhodnutia, ktorým bolo poskytnutie informácie odmietnuté a že proti tomuto fiktívnemu rozhodnutiu podáva odvolanie.

3. Na odvolanie žalobkyne reagoval žalovaný listom č. ČVS: PPZ-383/NKA-FP-VY-2013 zo dňa 06.09.2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie žalovaného“), ktorým jej oznámil, že jej žiadosť nebola od počiatku posudzovaná v režime Infozákona. Tento postup odôvodnil tým, že žalobkyni prináleží v trestnom konaní procesné postavenie obvineného, a teda žiadosť má byť riešená v režime Trestného poriadku príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní. Odvolal sa na to, že žiadosť žalobkyne bola zaslaná na zaujatie stanoviska tlačovému odboru kancelárie ministra vnútra SR, ktorý je gestorm poskytovania informácií v podmienkach ministerstva a podľa tohto stanoviska žiadosť nie je žiadosťou podľa zákona o slobode informácií. Následne dôvodil, že ak nebolo konané podľa zákona o slobode informácií, nemohlo byť vydané ani fiktívne rozhodnutie podľa § 18 ods. 3 tohto zákona a odvolanie žalobkyne nie je ani opravným prostriedkom - odvolaním proti fiktívnemu rozhodnutiu.

II. Konanie pred správny súdom

4. Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa v zákonnej lehote správnu žalobu na Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“), ktorou sa domáhala:

i. aby súd uložil povinnosť povinnej osobe - Ministerstvu vnútra SR, Prezídium Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra Bratislava, národná jednotka finančnej polície, exp. Východ, Košice - vyšetrovateľovi PZ Z.. A.. X. G., aby v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku vybavil žiadosť žalobkyne z 05.08.2018 v súlade so zákonom o slobode informácií

ii. a zároveň, aby súd v celom rozsahu zrušil napadnuté rozhodnutie.

5. Správny súd uznesením č. k. 6S/169/2018-60 zo dňa 10.10.2019 (ďalej aj „prvé uznesenie krajského súdu“) žalobu odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 98 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Proti prvému uzneseniu krajského súdu podala žalobkyňa kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd SR (ďalej aj „NS SR“) uznesením sp. zn. 1Sžk/10/2020 zo dňa 27.04.2021 (ďalej aj „prvé uznesenie kasačného súdu“) tak, že prvé uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia kasačný súd konštatoval, že správny súd sa mal pri posudzovaní svojej právomoci a prípustnosti správnej žaloby zaoberať nielen tým, akému štátnemu orgánu bola žiadosť adresovaná, ale aj jej obsahom, či sa jej podaním začalo administratívne konanie, či v ňom postupoval žalovaný zákonom stanoveným spôsobom a prípadne aká je právna kvalita a následky listu žalovaného. S tým potom súvisí potreba vysporiadať sa s otázkou, či správna žaloba iniciuje konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, alebo konanie o všeobecnej správnej žalobe (proti opatreniu), prípadne či je kvôli umožneniu garantovaného prístupu k súdu potrebný určitý menej formálny postup. Kasačný súd pripomenul, že pri žalobe proti nečinnosti sa (okrem výnimočných prípadov) vyžaduje aj žalobe predchádzajúce neúspešné vyčerpanie sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo podnetu prokuratúry. Na vyjasnenie týchto otázok môže prípadne slúžiť aj ďalšia komunikácia so žalobkyňou kvôli odstráneniu nedostatkov podania (§ 59, § 60 SSP). Kasačný súd tiež poznamenal, že ak správny súd dospeje k zisteniu, že vec nepatrí do jeho právomoci, musí buď zastaviť konanie a prípadne postúpiť vec príslušnému orgánu inému než súdu, alebo vec postúpiť príslušnému súdu. Záver o chýbajúcej právomoci podľa kasačného súdu nezakladá dôvod pre odmietnutie správnej žaloby, k čomu správny súd smeroval.

6. Po vrátení veci na ďalšie konanie správny súd uznesením č. k. 6S/57/2021-11 zo dňa 12.09.2022 konanie o žalobe proti nečinnosti správneho orgánu vylúčil na samostatné konanie. Rozhodnutie žalovaného správny súd ďalej preskúmaval v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/57/2021.

7. Následne správny súd rozsudkom č. k. 6S/57/2021-33 zo dňa 09.02.2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) (i) zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 191 ods. 1 písm. d) SSP pre jeho nepreskúmateľnosť a (ii) priznal žalobkyni voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

8. Správny súd sa nestotožnil s postupom správneho orgánu, ktorý vyhodnotil žiadosť žalobkyne tak, že nejde o žiadosť o sprístupnenie informácie podľa Infozákona, nakoľko jej prináleží postavenie obvinenej v trestnom konaní a jej žiadosť má byť riešená v režime Trestného poriadku. Uviedol, že povinnej osobe právna úprava Infozákona umožňuje v rámci rozhodnutia o infožiadosti informáciu sprístupniť, rozhodnúť o čiastočnom alebo úplnom odmietnutí sprístupnenia, alebo žiadosť o sprístupnenie informácie odložiť. Odloženie infožiadosti v zmysle § 14 ods. 3 Infozákona predchádza výzva povinnej osoby na doplnenie, k čomu v predmetnom prípade zo strany žalovaného nedošlo. Pokiaľ žalovaný nesprístupnil žalobkyni ňou požadované informácie z ním uvedeného dôvodu (na základe stanoviska tlačového odboru kancelárie ministra vnútra SR), mal tak urobiť rozhodnutím v zmysle § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií, podľa

ktorého ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie.

9. Správny súd dôvodil, že žalobkyňa požiadala žalovaného o sprístupnenie informácie podľa zákona o slobode informácií žiadosťou zo dňa 05.08.2018 podanou na poštovú prepravu dňa 06.08.2018 a keďže žalovaný v lehote na vybavenie žiadosti požadované informácie neposkytol a takisto nevydal rozhodnutie, že požadované informácie nesprístupňuje, bolo vydané fiktívne rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácií v zmysle § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií. Žalovaný teda v prvom stupni vydal tzv. fiktívne rozhodnutie, ktoré je vzhľadom na absenciu základných formálnych a materiálnych náležitostí nepreskúmateľné, a preto nezákonné.

10. Ďalej správny súd konštatoval, že žalobkyňa podala proti fiktívnemu rozhodnutiu odvolanie, pričom žalovaný o odvolaní nerozhodol riadnym rozhodnutím v zmysle ust. § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií. Keďže žalovaný v lehote na vybavenie odvolania o tomto nerozhodol, opätovne nepovažujúc podanie žalobkyne za vybaviteľné v režime zákona o slobode informácií, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Obdobne ide o rozhodnutie, ktoré nespĺňa náležitosti ani po formálnej a ani obsahovej stránke. Takéto rozhodnutie nie je možné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov správnym súdom preskúmať z hľadiska jeho zákonnosti. Absentuje v ňom tak výrok ako aj odôvodnenie, a teda napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti stanovené § 47 Správneho poriadku. Správny súd podotkol, že absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých orgán verejnej moci vo veci rozhodol, je treba považovať za prejav arbitrarности, pričom osobe dotknutej takýmto rozhodnutím je tým odňatá možnosť skutkovo či právne argumentovať proti záverom rozhodnutia.

11. Vzhľadom na uvedené dospel správny súd k záveru, že žalovaný postupoval spôsobom, ktorý je v rozpore s platnou právnou úpravou Infozákona, rozhodnutie žalovaného zrušil a uložil mu povinnosť znovu posúdiť žiadosť žalobkyne a rozhodnúť o nej, resp. rozhodnúť o žalobkyňou podanom odvolaní v súlade s právnym názorom správneho súdu.

12. Nakoľko správny súd pri vyhotovovaní písomnej časti rozsudku zistil, že napadnutým rozsudkom opomenul rozhodnúť o trovách predchádzajúceho kasačného konania (konanie na Najvyššom súde SR vedené pod sp. zn. 1Sžk/10/2020 - viď bod 5), pristúpil k vydaniu dopĺňacieho rozsudku na základe § 144 ods. 1 a ods. 2 prvá veta SSP. Dopĺňacím rozsudkom č. k. 6S/57/2021-46 zo dňa 20.03.2023 (ďalej aj „dopĺňací rozsudok“) doplnil napadnutý rozsudok o výrok (III), podľa ktorého žalobkyňa priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasačného konania, a to s odkazom na § 467 ods. 3 a § 167 ods. 1 SSP, keďže žalobkyňa bola v kasačnom konaní úspešná.

III. Argumentácia účastníkov konania v kasačnom konaní

13. Proti napadnutému rozsudku podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) kasačnú sťažnosť zo dňa 29.03.2023 (ďalej aj „kasačná sťažnosť 1“). Odôvodnil ju tým, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve (§ 440 ods. 1 písm. a/ SSP), že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP). Sťažnostným návrhom sa sťažovateľ domáhal zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci správneho súdu na ďalšie konanie.

14. Kasačnú sťažnosť 1 proti napadnutému rozsudku (výroku I a II) odôvodnil sťažovateľ nasledovne:

- žiadosť žalobkyne žalovaný nevyhodnotil a ani neriešil v intenciách Infozákona, ale túto posúdil podľa jej obsahu a subsumoval ju pod režim trestného práva. Práva a povinnosti žalobkyne ako obvinenej sú regulované Trestným poriadkom, a preto o nich môže rozhodnúť výlučne orgán činný v trestnom konaní a v štádiu súdneho konania súd;

- žalovaný v napadnutom rozhodnutí vyrozumel žalobkyňu, že pokiaľ mienila disponovať materiálmi, ktoré sa týkajú jej trestnej veci, mala legálnu a legitímnu možnosť postupovať podľa Trestného poriadku a oboznámiť sa s celým obsahom vyšetrovacieho spisu viažuceho sa k jej osobe. Žalobkyňa však uplatnila prístup spočívajúci v podávaní neúčelných až absurdných podaní, využívajúc neadekvátnu všeobecnú právnú úpravu Infozákona;

- Trestný poriadok garantuje obvinenému extenzívny rozsah práv na účely uplatňovania obhajoby. Naopak podľa Infozákona by žiadosti žalobkyne bolo nevyhovené, nakoľko by bol uplatnený obmedzujúci dôvod sprístupnenia informácií podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií;

- uplatňovanie všeobecnej právnej úpravy Infozákona je neúčinné a irelevantné v pomere k meritu žiadosti, ktorým boli uplatňované práva obvinenej (§ 33 a nasl. Trestného poriadku). Infozákon je konštruovaný na princípe, že nekategorizuje subjekty žiadateľov a nezohľadňuje ich vzťah k veci. Žalovaný si kládol otázku, aký význam má právny názor krajského súdu, že vec mala byť vybavená

v režime Infozákona, keď jej tento neposkytuje žiadne nárokovateľné informácie, a to na rozdiel od Trestného poriadku;

- s ohľadom na skutkové okolnosti a pôsobenie osobitných právnych predpisov (lex specialis derogat legi generali), je lege artis subsumovať podstatu podania tomu právnemu predpisu, ktorý vec náležite reguluje, teda Trestnému poriadku. Osobitným zákonom v tomto kontexte je jednoznačne a bez pochybností Trestný poriadok, tento vylučuje aplikáciu všeobecného predpisu - Infozákona a subjekty kompetentné reagovať na podania žalobkyne boli práve orgány činné v trestnom konaní;

- právne irelevantné sú tvrdenia žalobkyne o tom, že mala byť s poukazom na § 15 Infozákona informovaná o postúpení jej žiadosti tlačovému odboru žalovaného, nakoľko tento úkon, t. j. žiadosť o stanovisko, nebol postúpením žiadosti podľa § 15 ods. 1 Infozákona;

- taktiež právne irelevantné sú tvrdenia žalobkyne o tom, že je už takmer 20 rokov neúčinne trestne stíhaná, čo malo byť konštatované právoplatným uznesením Špecializovaného trestného súdu, ktorý mal odmietnuť obžalobu UŠP GP SR podanú voči jej osobe a vec vrátil pre závažné procesné chyby, ako aj že nebola objasnená krádež jej vyšetrovacieho spisu z kancelárie pôvodného vyšetrovateľa Policajného zboru;

- vyšetrovateľ Policajného zboru nie je orgánom verejnej správy, ktorý by vykonával činnosť v oblasti verejnej správy, ale je činný v oblasti, ktorú upravuje trestné právo. Posudzovanie postupu, činnosti, eventuálne nečinnosti orgánu činného v trestnom konaní nepatrí do kompetencie správneho súdu;

- správny súd sa v napadnutom rozsudku neriadil inštrukciou, ktorú poskytol Najvyšší súd SR v prvom uznesení kasačného súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje logická, zrejماً a preskúmateľná argumentácia a uvedenie skutkových a právnych okolností, na základe ktorých dospel krajský súd k záveru, že podaním žalobkyne začalo administratívne konanie, keď medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že žalovaný vo veci žiadosti žalobkyne nekonal podľa Infozákona. V tejto časti označil žalovaný napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný;

- z napadnutého rozsudku zároveň nie je možné určiť, na základe akého dôvodu krajský súd vylúčil konanie o žalobe proti nečinnosti správneho orgánu na samostatné konanie. Žalovaný nedokáže identifikovať, aký akt nečinnosti bude krajský súd preskúmať v samostatnom konaní, keď v konaní, ktoré je predmetom tejto kasačnej sťažnosti, dospel k záveru o údajnej nečinnosti žalovaného v (administratívnom) konaní podľa zákona o slobode informácií a existencii fiktívneho rozhodnutia;

- krajský súd na jednej strane tvrdí, že začalo konanie podľa zákona o slobode informácií, a teda malo dôjsť k vydaniu fiktívneho prvostupňového rozhodnutia a súčasne aj fiktívneho druhostupňového rozhodnutia, ale na strane druhej, namiesto zrušenia údajného fiktívneho druhostupňového rozhodnutia v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, zrušil list, ktorý nemožno považovať za „rozhodnutie“ o odvolaní žalobkyne. V takom prípade mal krajský súd zrušiť tieto fiktívne rozhodnutia a konanie o žalobe v časti preskúmania listu žalovaného zastaviť z dôvodu nespôsobilosti správneho súdneho prieskumu;

- krajský súd nerešpektoval pokyn kasačného súdu ani v tom, že sa nijako nevyjadril k právnej kvalite a následkom listu žalovaného a neposudzoval, či je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu, a preto je v tejto časti napadnutý rozsudok tiež nepreskúmateľný. Žalovaný v tejto súvislosti argumentoval, že listom žalovaného sa nezasahuje do práv a právom chránených záujmov žalobkyne, ani sa jej neukladajú žiadne povinnosti; je len informatívnej povahy. List preto nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu a konanie o žalobe malo byť zastavené podľa § 7 ods. 1 písm. b) SSP; otázka údajnej nečinnosti žalovaného mala byť krajským súdom prejednaná v konaní, ktoré bolo vylúčené na samostatné konanie;

- krajský súd nerešpektoval ani pokyny kasačného súdu, podľa ktorých sa mal vysporiadať s otázkou, či žaloba žalobkyne iniciuje konanie voči nečinnosti orgánu verejnej správy alebo konanie o všeobecnej správnej žalobe, napríklad formou komunikácie so žalobkyňou, čo však krajský súd evidentne neurobil;

- rozsudok krajského súdu vniesol do rozhodovacej praxe správnych orgánov podľa zákona o slobode informácií neistotu s dôsledkami na výkon pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní, a nemenej s negatívnymi konzekvenciami na myslenie občana, v ktorom sa buduje uvedomenie, že štátne orgány budú konať na základe jeho imperatívu;

- na podklade rozsudku krajského súdu sa v oblasti práva na informácie vytvára nebezpečný precedens spočívajúci v tom, že každé podanie označené ako žiadosť podľa zákona o slobode informácií, bude musieť byť vybavené v režime zákona o slobode informácií, t. j. v závislosti od označenia a bez zohľadnenia obsahu;

- napadnutý rozsudok je v otázke kompetencií na úseku slobodného prístupu k informáciám v disharmónii s normatívmi akceptovanými v podmienkach rezortu vnútra.

15. Sťažovateľ podal ďalšiu kasačnú sťažnosť zo dňa 04.04.2023 aj proti dopĺňaciemu rozsudku, resp. proti výroku III napadnutého rozsudku, ktorý bol doplnený dopĺňacím rozsudkom a ktorým krajský súd

žalobkyni priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov predchádzajúceho kasačného konania (ďalej aj „kasačná sťažnosť 2“). Odôvodnil ju tým, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve (§ 440 ods. 1 písm. a/ SSP) a že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Sťažnostným návrhom sa sťažovateľ domáhal zrušenia doplnčacieho rozsudku a vrátenia veci správneému súdu na nové konanie.

16. V kasačnej sťažnosti 2 sťažovateľ vytkol správneému súdu, že pri rozhodovaní o trovách neprihliadal na ust. § 167 ods. 3 písm. a) SSP upravujúce dôvody hodné osobitného zreteľa pri rozhodovaní o trovách konania, ktoré by mali predstavovať odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 167 ods. 1 SSP). Okolnosti tohto prípadu, akými sú najmä prvotné odmietnutie podania, nevysporiadaná otázka právomoci súdu na konanie, vylúčenie časti podania na samostatné konanie, preskúmvanie konania, ktoré sa nikdy neuskutočnilo, postoj a konanie žalobkyne, napriek písomnému oznámeniu a poučeniu, boli podľa názoru sťažovateľa takými, pri ktorých sa mal súd obligatórne, v záujme spravodlivého súdneho procesu, zaoberať aj § 167 ods. 3 písm. a) SSP, čo však neurobil.

17. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačným sťažnostiam sťažovateľa uviedla, že žalovaný žiadnym zákonným, vecným a skutkovým argumentom nevyvrátil argumenty napadnutého rozsudku ani doplnčacieho rozsudku. Naopak, podľa jej názoru sa žalovaný snaží zahliť svoje nezákonné konanie špekulatívnymi a obsiahlymi tvrdeniami.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

18. Prejednávaná vec (kasačná sťažnosť 1) bola dňa 25.09.2023 predložená Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší správny súd SR“ alebo „NSS SR“), bola náhodným výberom technickými a programovými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená na rozhodnutie senátu 1S a bola jej pridelená spisová značka 1Svk/34/2023. Prejednávaná vec (kasačná sťažnosť 2) bola dňa 25.09.2023 predložená Najvyššiemu správneému súdu SR, bola náhodným výberom technickými a programovými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená na rozhodnutie senátu 1S a bola jej pridelená spisová značka 1Svk/35/2023.

19. Nakoľko konania vedené pod sp. zn. 1Svk/34/2023 a 1Svk/35/2023 spolu skutkovo súviseli a takýto postup bol v záujme hospodárnosti konania, predsedníčka senátu 1S Najvyššieho správneho súdu SR rozhodla uznesením sp. zn. 1Svk/34-35/2023 zo dňa 27.08.2024 v zmysle § 65 ods. 1 SSP o spojení vecí na spoločné konanie s tým, že ďalšie konanie bude vedené pod sp. zn. 1Svk/34/2023.

20. Senát Najvyššieho správneho súdu SR ako súdu kasačného (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj doplnčací rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov [§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP], pričom po zistení, že kasačné sťažnosti boli podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutia, proti ktorým je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačné sťažnosti sťažovateľa sú nedôvodné. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu SR www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

21. Po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj doplnčacieho rozsudku správneho súdu a kasačných sťažností, ako aj podkladového materiálu, kasačný súd dospel k záverom, ktoré odôvodňuje v nasledovnom texte.

V. Vybrané ustanovenia, z ktorých kasačný súd vychádzal

22. Podľa § 3 ods. 1 Infozákona: „Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.“

23. Podľa § 18 ods. 2 Infozákona: „Ak povinná osoba žiadosti nevyhovie hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. [...]“

24. Podľa § 18 ods. 3 Infozákona: „Ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia rozhodnutia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti (§ 17).“

25. Podľa § 19 ods. 1 Infozákona: „Proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. [...]“

26. Podľa § 19 ods. 2 Infozákona prvá veta: „O odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť.“

27. Podľa § 19 ods. 3 Infozákona: „Odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.“

28. Podľa § 47 ods. 1 Správneho poriadku: „Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.“

29. Podľa § 3 ods. 1 písm. b) SSP: „Na účely tohto zákona sa rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.“

VI. Posúdenie námietok kasačnej sťažnosti 1

30. Predmetom kasačnej sťažnosti 1 je napadnutý rozsudok, ktorým krajský súd zrušil ako nepreskúmateľné rozhodnutie žalovaného, ktorým žalovaný oznámil žalobkyni, že jej podanie nebolo možné vyhodnotiť ako žiadosť o poskytnutie informácie v zmysle Infozákona z dôvodu, že žalobkyni prináleží procesné postavenie obvinenej v trestnom konaní, a teda žiadosť má byť riešená v režime Trestného poriadku príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní.

31. Kľúčovou právnou otázkou v predmetnej veci v rámci nastolených sťažnostných bodov je vyriešenie stretu dvoch režimov oboznamovania sa s informáciami - prístupom žalobkyne k informáciám na základe všeobecnej právnej úpravy Infozákona na jednej strane a prístupom žalobkyne ako obvinenej v trestnom konaní k jej vyšetrovaciemu spisu na strane druhej. Inými slovami, podstatná je právna kvalifikácia podanej žiadosti žalobkyne, a sice či túto je potrebné považovať za infožiadosť, ktorej doručenie povinnej osobe zahájilo administratívne konanie v rámci režimu Infozákona alebo za žiadosť obvinenej v rámci trestného konania podliehajúcu režimu Trestného poriadku. Od vyriešenia tejto otázky sa následne odvíja otázka, či žiadosť žalobkyne mali riešiť správne orgány alebo orgány činné v trestnom konaní a v nadväznosti na to aj otázka, či má správny súd právomoc na preskúmanie žaloby žalobkyne podanej proti rozhodnutiu žalovaného vydanému vo veci jej žiadosti a podaného odvolania.

32. Vzájomným vzťahom medzi jednotlivými režimami oboznamovania sa s informáciami v právnom systéme Slovenskej republiky sa kasačný súd už zaoberal viackrát. Dospel pritom k právnomu názoru, ktorý už možno považovať za ustálený, a sice že vzťah medzi Infozákomom a osobitnými právnymi úpravami je komplementárny, nie vylučujúci. Prijatím Infozákona popri už existujúcich osobitných právnych úpravách tak vznikli dva spôsoby prístupu k informáciám, každý so svojimi špecifikami, vzájomne sa dopĺňajúce, kooperujúce. Jeden možný spôsob získania informácie však nevylučuje použitie druhého spôsobu.

33. Kasačný súd teda už stabilne judikuje, že: „Zámerom InfZ preto nebolo brániť osobám v postupe aj podľa osobitných právnych režimov, a čo je ešte dôležitejšie, zámerom nebolo ani brániť týmto osobám v tom, aby si zvolili právny režim InfZ. Osoba, ktorá má nárok na informáciu podľa osobitného predpisu, nie je InfZ zbavená možnosti využiť jeho právny režim s výhodami, resp. s nevýhodami, ktoré z neho plynú.“ (rozsudok NSS SR sp. zn. 1Sžik/3/2021 zo dňa 29.09.2022) ako aj že „Je vecou žiadateľa, aby si zvolil právny režim prístupu k informáciám, ktorý pre seba považuje za najvhodnejší, spravidla v závislosti od svojho postavenia a vzťahu k orgánu, od ktorého informácie požaduje. Vzhľadom na to, že sa jedná o návrhové konania, znamená to, že režim vybraného zákona sa na neho bude vzťahovať počas celého procesu vybavovania žiadosti o informácie. Voľba konkrétneho právneho režimu a postupu je spojená s „rizikom“, že si zvolí právnu úpravu, postup, podľa ktorej nedosiahne najpriaznivejší možný výsledok (napr. rozsah informácií môže byť limitovaný, existuje poplatková povinnosť) v porovnaní s inou do úvahy prichádzajúcou právnou úpravou“ (rozsudky NSS SR sp. zn. 5Sžik/3/2020 zo dňa 16.12.2021, sp. zn. 3Svk/12/2021 zo dňa 25.08.2022).

34. Kasačný súd dospel k vyššie citovaným právnym záverom primárne na základe analýzy dikcie Infozákona, ktorý neobsahuje výluku svojho použitia v prípade, že osobitný právny predpis upravuje sprístupňovanie informácií (a contrario § 2 ods. 3 českého zákona č. 106/1999 Sb. o svobodnom prístupe k informáciám). To znamená, že osoba, ktorá má nárok na informáciu podľa osobitného predpisu, nie je Infozákomom zbavená možnosti využiť jeho právny režim s výhodami, resp. nevýhodami na to sa vzťahujúcimi.

35. Kasačný súd podotýka, že vyššie citovaná a súvisiaca judikatúra sa týkala vzťahu Infozákona a iných osobitných predpisov než Trestný poriadok (napr. zákon o prokuratúre, katastrálny zákon), pričom v recentnom rozsudku sp. zn. 4Svk/47/2023 zo dňa 31.07.2024 Najvyšší správny súd SR potvrdil citované

závery aj vo vzťahu medzi Infozákonom a Trestným poriadkom v otázke prístupu k informáciám. Kasačný súd nevidí žiaden logický dôvod na to, aby sa od citovaných judikatórnych záverov v tu prejednávanej veci odchyľil. Ako bolo naznačené vyššie, Infozákon neobsahuje výluku svojho použitia v prípade, že o informácie žiada obvinený vo vlastnej trestnej veci podľa Trestného poriadku a výluku použitia Infozákona neobsahuje ani Trestný poriadok ako osobitný predpis aplikovateľný v tejto veci. Na základe vyššie uvedené preto dospel kasačný súd k záveru, že právo na prístup k informáciám podľa Infozákona a Trestného poriadku koeexistuje popri sebe a vzájomne sa nevylučuje.

36. Kasačnému súdu tak prislúcha posúdiť žiadosť žalobkyne v prejednávanej veci na účely vyriešenia otázky, v akom právnom režime (Infozákon alebo Trestný poriadok) mala byť táto žiadosť vybavovaná.

37. Preskúmaním obsahu žiadosti žalobkyne kasačný súd zistil, že žalobkyňa v žiadosti explicitne uviedla, že žiada o poskytnutie informácií na základe Infozákona. Sama tým prejavila svoju vôľu a jednoznačne si vybrala právny režim, ktorým sa má vybavovanie jej žiadosti spravovať. Pokiaľ povinná osoba dospela k záveru, že tento režim je pre danú osobu nevýhodný (z dôvodu, že režim podľa Trestného poriadku by jej poskytol väčší rozsah prístupu k informáciám), nič jej nebránilo včas poučiť žalobkyňu o týchto skutočnostiach, následkom čoho mohla žalobkyňa svoju infožiadosť sama vziať späť a eventuálne uplatniť trestnoprávny režim prístupu k informáciám.

38. V prejednávanej veci však povinná osoba žiadosť žalobkyne odignorovala a reagovala až na následne podané odvolanie, a to tu napadnutým rozhodnutím, v ktorom vôľu žalobkyne sama prekvalifikovala a žalobkyňu odkázala na režim Trestného poriadku.

39. Kasačný súd sa preto zhoduje s názorom krajského súdu, že žalovaný pri vybavovaní žiadosti žalobkyne mal postupovať v súlade s Infozákonom, ktorý sa na túto žiadosť vzťahoval. Ako bolo naznačené vyššie, právo žalobkyne na sprístupnenie informácií podľa Infozákona a právo žalobkyne oboznamovať sa s vyšetrovacím spisom koeexistuje popri sebe a bolo jej právom a jej vecou, aby si zvolila ten-ktorý právny režim, čo v podanej žiadosti explicitným odkazom na Infozákon aj učinila. Povinnosťou žalovaného tak bolo rešpektovať jej vôľu a vybaviť jej žiadosť v režime Infozákona, a to aj za uplatnenia prípadných obmedzení vyplývajúcich z príslušných ustanovení § 8 - 13 Infozákona.

40. Vzhľadom na vyššie uvedený komplementárny vzťah všeobecnej úpravy Infozákona a osobitej úpravy Trestného poriadku tak nemožno na vyriešenie vzťahu týchto predpisov použiť zásadu *lex specialis derogat legi generali*, ktorej aplikácie sa domáhal sťažovateľ. V danom prípade právna úprava Trestného poriadku (úprava procesných práv obvinenej osoby) nevylučuje a neznemožňuje aplikáciu všeobecnej právnej úpravy Infozákona, ale pôsobí popri nej.

41. V nadväznosti na uvedené možno jednoznačne prijať právny záver, totožný aj s názorom krajského súdu, že podaním žiadosti žalobkyne začalo administratívne konanie a boli aktivované povinnosti žalovaného vyplývajúce mu z právnej úpravy Infozákona. Kasačnému súdu preto zostáva posúdiť zákonnosť postupu a vydaných rozhodnutí žalovaného v intenciách Infozákona.

42. Krajský súd správne podotkol, že povinná osoba môže v zmysle § 18 Infozákona vybaviť infožiadosť tromi spôsobmi (ak žiadosť neodloží, čo v tejto veci nenastalo):

1) sprístupnenie informácie a vydanie rozhodnutia zápisom v spise (ods. 1),

2) vydanie písomného negatívneho rozhodnutia o nesprístupnení informácie (ods. 2) alebo

3) vydanie tzv. fiktívneho negatívneho rozhodnutia o nesprístupnení informácie v prípade, že povinná osoba v lehote informáciu neposkytne, nesprístupní ani nevydá rozhodnutie (ods. 3).

43. Nakoľko nebolo sporné, že povinná osoba v prejednávanej veci v zákonnej lehote informácie neposkytla ani nevydala písomné rozhodnutie a vo veci bola absolútne nečinná, nastúpila fikcia vydania negatívneho rozhodnutia v zmysle § 18 ods. 3 Infozákona. Žalobkyňa napadla toto fiktívne prvostupňové rozhodnutie odvolaním. Na toto odvolanie reagoval žalovaný listom - tu napadnutým rozhodnutím, v ktorom informoval sťažovateľku, že jej žiadosť nebolo možné vybaviť v režime Infozákona, keďže jej prináleží procesné postavenie obvinenej v trestnom konaní.

44. Vo vzťahu k listu žalovaného (napadnutému rozhodnutiu) sťažovateľ vytkol krajskému súdu jednak (i) že krajský súd zmätočne konštatoval, že na jednej strane bolo vydané fiktívne prvostupňové i fiktívne druhostupňové rozhodnutie, no na strane druhej zrušil list žalovaného - napadnuté rozhodnutie a jednak (ii) že tento list má informatívnu povahu, nezakladá žalobkyňi nijaké práva a povinnosti, a preto nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

45. Pokiaľ ide o otázku (i), teda či bolo vo veci vydané druhostupňové fiktívne rozhodnutie alebo písomné rozhodnutie, kasačný súd podotýka, že Infozákon zavádza tzv. fiktívne rozhodnutie ako účinný nástroj pre nečinnosť povinnej osoby. Fikcia rozhodnutia nastáva až vtedy, keď je povinná osoba v zákonnej lehote absolútne nečinná (rozsudok NS SR sp. zn. 2SŽi/5/2011 zo dňa 16.11.2012, rozsudok NSS SR sp. zn. 10SŽik/1/2020 zo dňa 24.02.2022). Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5SŽi/21/2013 zo dňa 21.11.2013: „Fikcia rozhodnutia predstavuje reálnu neexistenciu rozhodnutia a je nástrojom

proti nečinnosti povinnej osoby.“ Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5SŽi/8/2012 zo dňa 15.08.2012: „Faktické vybavenie žiadosti, či už formou poskytnutia informácie, alebo formou odmietnutia, má vždy prednosť pred konštatovaním existencie fiktívneho rozhodnutia.“ Kasačný súd si je vedomý, že v praxi je pri mnohých aktoch správnych orgánov na úseku sprístupňovania informácií, ktoré na jednej strane neobsahujú príslušné náležitosti rozhodnutia, no na druhej strane boli vydané, a teda nedošlo ani k absolútnej nečinnosti správneho orgánu, náročné určiť, či bolo vo veci vydané fiktívne rozhodnutie alebo písomné rozhodnutie. V rozsudku NSS SR sp. zn. 1Svk/14/2021 zo dňa 23.06.2023 kasačný súd vyslovil, že pri takejto právnej subsumpcii je potrebné vychádzať z obsahu aktu/odpovede správneho orgánu, pričom v prípade pochybností je v súlade so zásadou ústavnosúladného výkladu potrebné prikloniť sa k výkladu v prospech plnohodnotnejšej realizácie základných práv a slobôd. V uvedenom prípade žalobkyňa nenapadla fiktívne negatívne druhostupňové rozhodnutie, ale list žalovaného (napadnuté rozhodnutie). Tento list žalovaného poskytoval vysvetlenie neposkytnutia informácií, a preto nezakladal absolútnu nečinnosť žalovaného, pričom bolo aj v prospech realizácie práva žalobkyne na súdnu ochranu tento list považovať za rozhodnutie (§ 3 ods. 1 písm. b/ SSP v spojitosti s § 19 ods. 3 Infozákona) a preskúmať jeho zákonnosť. Preto sa kasačný súd zhoduje s názorom krajského súdu, ktorý tento list preskúmaval (ako vyplýva zo záhlavia napadnutého rozsudku), zrušil ho (ako vyplýva z výroku napadnutého rozsudku) a v odôvodnení sa aj vyjadril k jeho povahe a nepreskúmateľnosti.

46. Kasačný súd dáva sťažovateľovi za pravdu v tom, že krajský súd v konaní preskúmaval a výrokom napadnutého rozsudku zrušil list žalovaného, ktorý považoval za rozhodnutie, no v odôvodnení súčasne konštatoval aj vydanie fiktívneho prvostupňového a fiktívneho druhostupňového rozhodnutia. V zmysle § 18 ods. 3 a § 19 ods. 3 Infozákona však fikcia vydania rozhodnutia nastupuje až vtedy, keď vo veci nebolo vydané nijaké písomné rozhodnutie, a preto sa súbežná existencia písomného rozhodnutia a fiktívneho rozhodnutia vydaného vo veci vzájomne vylučuje. Kasačný súd však nepovažoval túto skutočnosť za tak podstatnú, žeby mala odôvodniť zrušenie napadnutého rozsudku, pretože tak rozhodnutie žalovaného ako aj prípadné fiktívne druhostupňové rozhodnutie by boli celkom bezpochyby nepreskúmateľné pre absenciu formálnych i obsahových náležitostí rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku a absenciu dôvodov obmedzujúcich prístup k informáciám, čo správny súd žalovanému správne vytkol. Bolo by nehospodárne rozsudok krajského súdu zrušiť výlučne len z dôvodu tejto nesprávnosti, pokiaľ je správny výrok napadnutého rozsudku i podstatná časť odôvodnenia.

47. Pokiaľ ide o námietku (ii), teda že rozhodnutie žalovaného nepodlieha správne súdnejmu prieskumu, pretože nespôsobuje dotyk na subjektívnych právach žalobkyne, ale má len informatívnu povahu, kasačný súd sa s názorom sťažovateľa nemôže stotožniť. Z obsahu napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že sťažovateľ (žalovaný) žiadosti žalobkyne nevyhovel a prvostupňové fiktívne rozhodnutie implicitne potvrdil, a to z dôvodu, že túto žiadosť nepovažuje za žiadosť podanú podľa Infozákona. Právo na prístup k informáciám je bezpochyby zákonným ba dokonca ústavným právom žalobkyne, ktoré žalovaný z dôvodov uvádzaných v napadnutom rozhodnutí neuspokojil, a teda do právnej pozície žalobkyne (jej subjektívneho práva) celkom zjavne zasiahol. Z uvedeného dôvodu má preto žalobkyňa právo domáhať sa prieskumu rozhodnutia žalovaného správnu žalobou.

48. Kasačný súd na základe vyššie uvedeného preto uzatvára, že krajský súd vec posúdil po právnej stránke správne, keď napadnuté rozhodnutie zrušil pre absenciu dôvodov, teda ako nepreskúmateľné (navyše ho ani nevydal na to oprávnený odvolací orgán), a pre rozpor postupu žalovaného s ustanoveniami Infozákona, ktorý je na prípad žiadosti žalobkyne potrebné aplikovať. Sťažnostný dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom je preto nedôvodný.

49. Na právnom názore krajského a kasačného súdu nemôže nič zmeniť ani poukaz sťažovateľa na „disharmóniu“ tohto názoru s internými postupmi rezortu vnútra, ktoré kasačný súd nijako nezavazujú (viď napr. rozsudok NSS SR sp. zn. 5Svk/9/2021 zo dňa 30.03.2023).

50. Kasačný súd rozumie argumentácii sťažovateľa a uznáva, že pri zmene právnej kvalifikácie žiadosti žalobkyne z infožiadosti na žiadosť podľa Trestného poriadku mohol byť žalovaný vedený aj snahou poskytnúť jej širší rozsah práv podľa Trestného poriadku. Ako však kasačný súd uviedol vyššie, je vecou žiadateľa, aby si zvolil právny režim svojej žiadosti, a to aj s prípadnými nevýhodami na to sa vzťahujúcimi.

51. S argumentom sťažovateľa, že sa vytvára nebezpečný precedens spočívajúci v tom, že každé podanie označené ako žiadosť podľa zákona o slobode informácií, bude musieť byť vybavené v režime tohto zákona, sa však kasačný súd nemôže stotožniť. Najvyšší správny súd SR sa vo svojej judikatúre už zamýšľal nad možnými dôvodmi, prečo si osoba žiadateľa bude chcieť zvoliť práve režim Infozákona: „[Infozákon] je na povinné osoby relatívne prísny: v krátkej lehote musia vybaviť žiadosť kladne, alebo o nevyhovení vydať odôvodnené rozhodnutie. Žiadateľ si teda môže byť istý, že nejakú odpoveď v

určenej lehote od povinnej osoby dostane. Ak táto bude negatívna, bude sa môcť brániť na konci dňa aj na správnom súde. Ak ho bude povinná osoba ignorovať, žiadateľ bude mať otvorenú cestu k správnomu súdu prostredníctvom žaloby proti tzv. fiktívnemu nevyhovujúcemu rozhodnutiu (§ 18 ods. 3 InfZ). Uvažujúc ďalej o motíváciách osôb zvolíť si postup podľa InfZ, Najvyšší správny súd uvádza, že žiadateľ môže požiadať o informácie podľa InfZ aj na diaľku a na diaľku ich aj vie získať. Toto nesporne šetrí žiadateľom čas či náklady na dopravu, a povinným osobám materiálne náklady.“ Preto kasačný súd vníma ako nebezpečný precedens práve postup automatického prekvalifikovania žiadosti mimo režim Infozákona, ktorý by povinným osobám vo všeobecnosti umožňoval jednoducho sa zbaviť ich zákonných povinností vyplývajúcich im z Infozákona. „Povinná osoba sa nemôže tomuto prísrnemu režimu vyhnúť prekvalifikovaním žiadosti podľa obsahu proti vôli žiadateľa“ (rozsudok NSS sp. zn. 5SŽik/3/2020 zo dňa 16.12.2021).

52. Poukaz sťažovateľa na nezmyselný postup krajského súdu, ktorý konanie o nečinnosť vylúčil na samostatné konanie a v tu preskúmanom konaní pokračoval len prieskumom napadnutého rozhodnutia, je pre toto kasačné konanie bezpredmetný. Uznesenie krajského súdu o vylúčení veci na samostatné konanie (§ 66 SSP) je rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania a proti takému rozhodnutiu krajského súdu nie je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 písm. a/ SSP). Neprináleží preto kasačnému súdu, aby sa k tomuto postupu krajského súdu vyjadroval, akokoľvek má zo spisu a na základe právnej úpravy fiktívnych rozhodnutí podľa Infozákona na takýto postup vytvorený svoj názor. Predmetom tohto kasačného konania je napadnuté rozhodnutie žalovaného a konanie o nečinnosti je predmetom samostatného konania pred správnym súdom, proti ktorému je prípustná samostatná kasačná sťažnosť, s ktorou sa kasačný súd prípadne vysporiada v samostatnom kasačnom konaní.

53. Pokiaľ ide o kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. a/ SSP, t. j. že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, tento považuje kasačný súd za nedôvodný. Na základe vyššie uvedených úvah dospel kasačný súd k záveru, že podaním žiadosti žalobkyne bolo zahájené administratívne konanie podliehajúce právnej úprave Infozákona, v ktorom žalovaný konal v rámci svojej pôsobnosti povinnej osoby - správneho orgánu, a nie orgánu činného v trestnom konaní. Následne sú preto aj vydané rozhodnutia (fiktívne prvostupňové rozhodnutie a rozhodnutie žalovaného) a postup im predchádzajúci predmetom preskúmania správnym súdom (§ 2 ods. 1 a 2 SSP, § 3 ods. 1 SSP).

54. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP, t. j. že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu vyhodnotil kasačný súd ako takisto nedôvodný. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti nevymedzil ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu (nijaké rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NSS SR, resp. NS SR, ani súbor viacerých rozhodnutí kasačného súdu tvoriacich ustálenú judikatúru), od ktorej by sa mal krajský súd odchýliť. Naopak, kasačný súd v dôvodoch tohto rozhodnutia poukazuje na viaceré rozhodnutia kasačného súdu, ktoré v nastolenej právnej otázke stretu viacerých právnych režimov prístupu k informáciám konštituovali stabilnú rozhodovaciu činnosť a s ktorou je napadnutý rozsudok krajského súdu v plnom súlade.

55. Zo samotného obsahu kasačnej sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľ vo svojej podstate namietal, že krajský súd nerešpektoval pokyny Najvyššieho súdu SR uložené prvým uznesením kasačného súdu (viď bod 5) vydaným v tejto veci (a teda nie ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu, ktorú ani nevymedzil). Kasačný súd podotýka, že takáto vada konania pred krajským súdom vo všeobecnosti zakladá kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. i/ SSP (t. j. že krajský súd nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti). Tento kasačný dôvod sťažovateľ výslovne neuplatnil, no preferujúc materiálny prístup k súdnej ochrane ho kasačný súd posúdil, nezistil však jeho dôvodnosť. Krajský súd rešpektoval záväzné pokyny kasačného súdu (vyriešil spornú otázku, či žiadosť žalobkyne mala byť posúdená ako žiadosť o sprístupnenie informácií podľa Infozákona a či jej doručenie iniciovalo administratívne konanie, a vyriešil i otázku zákonnosti rozhodnutia žalovaného, keď konštatoval jeho nepreskúmateľnosť, a aj otázku vlastnej právomoci). Niektoré pokyny kasačného súdu nemali záväzný, ale odporúčací charakter (napr. korešpondencia so žalobkyňou s cieľom vyjasniť prípadné nedostatky žaloby), a preto ich nerešpektovanie nemôže založiť naplnenie kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. i/ SSP.

VII. Posúdenie námietok kasačnej sťažnosti 2

56. Predmetom kasačnej sťažnosti 2 je doplniaci rozsudok, ktorým krajský súd doplnil do napadnutého rozsudku výrok (III), ktorým rozhodol o trovách predchádzajúceho konania na kasačnom súde tak, že tieto priznal žalobkyňi. Sťažovateľ uplatnil sťažnostné dôvody § 440 ods. 1 písm. a/ a g/ SSP.

57. V prvom rade kasačný súd uvádza, že rozhodovanie o trovách predchádzajúceho kasačného konania zo strany správneho súdu sa riadi konečným rozhodnutím - výsledkom vo veci, ku ktorému dospeje správny súd v konaní pred ním po vrátení veci kasačným súdom. V prejednávanej veci správny

súd po vrátení veci kasačným súdom žalobe vyhovel a rozhodnutie žalovaného zrušil, čím žalobkyňa dosiahla vo veci plný úspech.

58. Pokiaľ ide o kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. a/ SSP, teda že krajský súd nemal na rozhodovanie právomoc, kasačný súd odkazuje na bod 53 vyššie, v ktorom sa právomocou správneho súdu konať vo veci a preskúmavať napadnuté rozhodnutie zaoberal a jasne konštatoval jej existenciu. Právomoc správneho súdu bola jednoznačne daná aj na rozhodovanie o trovách predchádzajúceho kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

59. Pokiaľ ide o kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, teda nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom, sťažovateľ ho videl v tom, že pri rozhodovaní o trovách konania krajský súd neprihliadal na ust. § 167 ods. 3 písm. a) SSP. Sťažovateľ podotkol, že toto ustanovenie upravuje dôvody hodné osobitného zreteľa pri rozhodovaní o trovách konania, ktoré predstavujú odchýlku zo zásady úspechu (§ 167 ods. 1 SSP), a že krajský súd sa mal týmito dôvodmi obligatórne a v záujme spravodlivého súdneho procesu zaoberať, čo však neurobil. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl sťažovateľ v nasledovných okolnostiach: prvotné odmietnutie podania, nevysporiadaná otázka právomoci súdu na konanie, vylúčenie časti podania na samostatné konanie, preskúvanie konania, ktoré sa nikdy neuskutočnilo a postoj a konanie žalobkyne, napriek písomnému oznámeniu a poučeniu.

60. Podľa § 167 ods. 1 SSP: „Správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.“

61. Podľa § 167 ods. 3 písm. a) SSP: „Správny súd môže tiež rozhodnúť, že náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.“

62. Ustanovenie § 167 ods. 1 SSP upravuje zásadu úspechu v konaní, ktorá je základným kritériom priznania náhrady trov konania. Naopak, nepriznanie náhrady trov konania pre dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 167 ods. 3 písm. a) SSP prichádza do úvahy len výnimočne. Osobitné kritérium dôvodov hodných osobitného zreteľa sa má vykladať prísne reštriktívne (viď Dôvodová správa k SSP, osobitná časť, § 167).

63. Kasačný súd teda v zmysle vyššie uvedených aplikačných kritérií pristúpil k hodnoteniu, či sťažovateľom uvádzaným okolnostiam prípadu možno priznať kvalitu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pokiaľ ide o prvotné odmietnutie podania žalobkyne krajským súdom pre ním vyslovenú absenciu jeho právomoci a nevyjasnenú otázku právomoci správneho súdu, tu kasačný súd uvádza, že predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu bolo zrušené kasačným súdom, čo je celkom bežnou súčasťou súdneho procesu a inštančného postupu. Nemožno ho hodnotiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by úspešnej žalobkyňi mala byť náhrada trov kasačného konania odopretá. Pre prvotne nesprávny a nezákonný postup krajského súdu predsa nemôže byť bez ďalšieho postihnutý účastník konania nepriznaním náhrady trov konania, ktorá mu inak náleží. Pokiaľ ide o vylúčenie časti podania na samostatné konanie, kasačný súd odkazuje na bod 52 vyššie - tento postup krajského súdu je vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania irelevantný. Ďalšie uvádzané dôvody - preskúvanie konania, ktoré sa nikdy neuskutočnilo a postoj a konanie žalobkyne, napriek písomnému oznámeniu a poučeniu - svojou povahou už zasahujú do merita veci a kasačný súd v podrobnostiach odkazuje na svoje odôvodnenie vo vzťahu ku kasačnej sťažnosti 1. V nadväznosti na tieto dôvody kasačný súd na tomto mieste sumarizuje, že bolo ústavou a zákonom garantovaným právom žalobkyne využiť na prístup k informáciám aj všeobecnú úpravu Infozákona. Naopak, bolo súdom zisteným porušením povinností žalovaného ako štátneho orgánu postupovať v medziach Infozákona. Nečinnosť povinnej osoby a vydanie fiktívneho rozhodnutia je vždy nezákonné (rozsudok NS SR sp. zn. 5Sž/21/2013 zo dňa 21.11.2013, rozsudok NSS SR sp. zn. 7Sžik/1/2020 zo dňa 30.06.2021).

64. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohli vylúčiť základnú a všeobecnú zásadu úspechu pri rozhodovaní o náhrade trov konania, preto podľa kasačného súdu v prejednávanej veci nenastali a ich aplikáciou sa správny súd ani nemusel zaoberať. Krajský súd rozhodol vecne správne a zákonne, keď náhradu trov konania priznal žalobkyňi, pretože mala vo veci úspech, a to na základe záveru, že žalovaný vydal vo veci nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré je bez ďalšieho nezákonné.

VIII. Záver

65. Vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti 1 a 2 neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a dopĺňacieho rozsudku krajského súdu. Z tohto dôvodu kasačný súd kasačné sťažnosti sťažovateľa podľa § 461 SSP ako nedôvodné zamietol.

66. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému vzhľadom na neúspech žalovaného ako sťažovateľa v kasačnom konaní.

67. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.